

Gustaw Spława-Neyman

Густав Сплава-Неуман — Посмертное воспоминание

Gustaw Spława-Neyman — Obituary

28 listopada 1966 r. zmarł nagle w Puszczykowie, w wieku 76 lat mgr inż. leśnictwa Gustaw Spława-Neyman, emerytowany nadleśniczy nadl. Ludwikowo i jeden z założycieli Wielkopolskiego Parku Narodowego (nadm. Ludwikowo weszło w skład Parku).

Po ukończeniu studiów przyrodniczych na Uniwersytecie Jagiellońskim (1909—1912) G. Spława-Neyman studiował leśnictwo w Wiedniu (1912—1914) oraz na SGGW (1920—1924). Pracę zawodową w leśnictwie rozpoczął w 1919 r. jako referent w Departamencie Leśnictwa ówczesnego Ministerstwa Rolnictwa. W latach 1924—1931 był nadleśniczym

nadl. Kartuzy w Toruńskiej Dyrekcji Lasów Państwowych. Następnie w 1931 r. objął nadl. Mosina k. Poznania (Ludwikowo), którym kierował do wybuchu II wojny światowej. W okresie okupacji (1940—1944) pracował w inspekcji lasów w Końskiem. Po wyzwoleniu niezwłocznie objął z powrotem nadl. Ludwikowo i kierował nim do czasu przejścia na emeryturę, tj. do 1953 r.

Gustaw Spława-Neyman przyczynił się w bardzo dużym stopniu do utworzenia Wielkopolskiego Parku Narodowego. Już przed II wojną światową, wspólnie z prof. dr Adamem W o d z i c z k ą — pionierem nowoczesnej ochrony przyrody w Polsce oraz inż. Józefem K o s t y r k ą — kierownikiem Oddziału Rezerwatów w Instytucie Badawczym Lasów Państwowych, zabiegał usilnie o utworzenie tego Parku. Przy jego ścisłej i aktywnej współpracy został utworzony w 1937 r. na terenie nadl. Ludwikowo rezerwat ścisły — załączek obecnego Parku.

Po wyzwoleniu, z inicjatywy G. Spławy-Neymana zaprojektowano w terenie granice przyszłego Parku, jak również powołano Kuratorium Parku (pierwowzór obecnej Rady Parku). Mając na względzie racjonalne zagospodarowanie Parku prowadził konsekwentnie niezwykle żmudną i pracochłonną wymianę gruntów prywatnych, enklaw śródleśnych i nieużytków położonych na granicy drzewostanów Parku. Przejęte grunty zalesił. Uwzględniając naturalne warunki siedliskowe rozpoczął przebudowę tych drzewostanów, które były zniekształcone wieloletnią, niewłaściwą gospodarką. W 1949 r. opracował założenia do planu restytucji zbiorowisk leśnych i etapy ich realizacji (praca zbiorowa wspólnie z inż. W i l c z y ń s k i m i inż. C z a r t o r y s k i m). Opracowanie to jest trwałym wkładem do perspektywicznego planu zagospodarowania Wielkopolskiego Parku Narodowego. G. Spława-Neyman zapoczątkował również na terenie Parku podstawową inwentaryzację przyrodniczą. Z Jego inicjatywy prof. dr K u ź n i a r opracował stosunki glebowe Parku.

3 sierpnia 1952 r. dzięki inicjatywie oraz usilnym, wytrwałym staraniom G. Spławy-Neymana otwarte zostało w Puszczykowie muzeum przyrodniczo-leśne. Od chwili otwarcia po dzień dzisiejszy muzeum to cieszy się dużą frekwencją i dobrze spełnia rolę placówki informacyjno-dydaktycznej. Wieloletnie i wytrwałe, mimo licznych przeszkód, starania tego ofiarnego i światłego leśnika o utworzenie Wielkopolskiego Parku Narodowego zostały uwieńczone w 5 lat później otwarciem Parku (16 kwietnia 1957 r.).

Mgr inż. G. Spława-Neyman był wybitnym leśnikiem — praktykiem o zainteresowaniach naukowych. Jasność i żywość myśli oraz szerokie ich horyzonty czyniły Go człowiekiem postępu. Był bardzo pracowity, stale podnosił swoje kwalifikacje. Umiejętnie przekazywał innym swą gruntowną wiedzę przyrodniczą, bogate doświadczenie zawodowe. W latach 1946—1949 wykładał na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego przedmiot „parki narodowe”.

Pod kierunkiem prof. dr Wł. S z a f e r a opracowywał dokumentację w zakresie naturalnego przebiegu północnego zasięgu jodły w Wielkopolsce i najbliższym sąsiedztwie. Pogarszający się stan zdrowia niestety nie pozwolił na dokończenie tej pracy. Dla młodszej generacji leśników, mgr inż. G. Spława-Neyman był i pozostanie wzorem ideowego, szlachetnego leśnika, w pełni oddanego sprawom lasu i przyrody.

Za zasługi dla leśnictwa i nauki G. Spława-Neyman odznaczony był dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi (w latach 1938 i 1956).

W pogrzebie, który się odbył 1 grudnia 1966 r. na cmentarzu w Mościnie k. Poznania, wzięli udział, oprócz rodziny Zmarłego, przedstawiciele nauki, przyjaciele i znajomi. W imieniu kolegów-leśników pożegnał Zmarłego mgr inż. L. S t r y c z y ń s k i a w imieniu pracowników Wielkopolskiego Parku Narodowego kierownik Rady Parku — prof. dr L e o n M r o c z k i e w i c z.

Stanisław Czopor